

natuur- en vogelwacht culemborg

"HAK-AL"

4^e jaargang

september-oktober 1978

nr.: 9-10



FAM. C. HEYNES

GOILBERDINGERSTR. 24

CULEMBORG

HAK-AL is het mededelingenblad van de Natuur- en Vogelwacht

Culemborg N.V.W.C.

Kontaktadres: Gerard van Zuylen - Zandstraat 32 A - Culemborg
03 450 - 39 22

Begeleiding
Jeugdgroep: Leo van de Kooy - Vliegerweg 3 - Culemborg
03 450 - 54 50

Coördinatie
Inventarisaties: Leo van de Kooy

Bibliotheek: Boeken en verslagen in Het Kompas

"Het Vogeljaar" Jaarabonnement 1978 door overschrijving van
f 13,50 op de girorekening van de N.V.W.C. met
vermelding van "Vogeljaar".

Lidmaatschap: Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester
evenals adreswijzigingen

Penningmeester: Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7 - Culemborg
03 450 - 53 93

Gironummer 34 33 35 1 t.n.v. F. Waroux -
rek. Natuur- en Vogelwacht - Culemborg

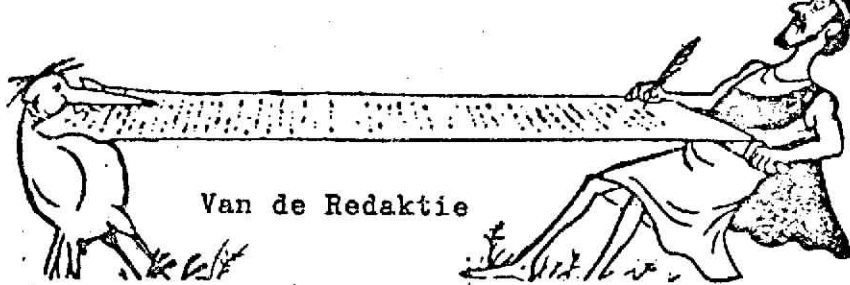
Contributie:

Jeugdlidmaatschap	f 5,-- per jaar
Volwassene	f 10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap	f 15,-- per jaar
Buiten Culemborg	f 15,-- per jaar

Klubhuis: Gebouw "Het Kompas" - kamer 2 -
Slotstraat 12 - Culemborg

Secr. Milieu-
werkgroep
Noordwest-Betuwe: Betsy Wijnhoven - Goilberdingerstraat 1 -
Culemborg 03 450 - 52 21

Redaktieteam
en -adres: Harry en Jilles v.d. Warenburg en Breun Jansen
Eikeboom 31 - Culemborg 03 450 - 48 85



Van de Redactie

Zo, de vakanties zijn weer achter de rug, met hopelijk voor iedereen mooi weer en veel waarnemingen.

Op de voorplaat staat deze keer een kattedoorn, weer even schitterend uitgevoerd als altijd door Jilles v.d. Warenburg.

De inhoud van dit blad volgt zoals gewoonlijk weer hieronder:

- pag. 3 S.O.V.O.N.-project voor het samenstellen van een vogelatlas voor WINTER- en TREKVOGELS.
- pag. 6 Excursieverslag Spoorstoot Zeedijk.
- pag. 7 Verslag werkgroep voor Natuurbehoud en Milieubeheer "Noordwest-Betuwe".
- pag. 10 De brandende liefde van Kars Veling.
- pag. 10 Berichten over sterfte onder de torenvalken.
- pag. 11 Nieuws uit Het Kompas.
- pag. 12 Roei-excursie Kievitsbuurt.
- pag. 13 Interpretatie van een verslaggever betreffende de Roei-excursie Kievitsbuurt.
- pag. 14 Burgerlijke stand.
- pag. 15 De vos en de jacht.
- pag. 17 Een kampkist en wat er zoal in hoort.
- pag. 18 Nieuws over Kamp Flevopolders, 18 t/m 22 oktober 1978.
- pag. 19 Verslag Flevo-excursie (per fiets).
- pag. 20 Excursie-programma.

S.O.V.O.N.-project voor het samenstellen van een vogelatlas
voor WINTER- en TREKVOGELS.

Na het afgesloten project van de Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland "Atlasproject broedvogels" start in oktober een nieuw project om meer inzicht te krijgen in onze trekvogels en wintervogels.

Dit onderzoek zal net als het broedvogelonderzoek 5 jaar duren.

Voor dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van zgn. blokken van $5 \times 5 \text{ km}^2$

Bij het broedvogelonderzoek heeft de N.V.W.C. 4 van deze uurblokken geïnventariseerd, met succes. Het ligt in de bedoeling om bij voldoende belangstelling ook met het komende project actief bezig te zijn.

Het komende project is een stuk aantrekkelijker voor de N.V.W.C. om verschillende redenen:

- 1) het project is een stuk eenvoudiger van opzet
- 2) iedere vogelaar, goed of minder goed, kan er aan meewerken
- 3) het gebied (lees; uurhok) behoeft minder frequent bezocht te worden dan bij het broedvogelproject, minimaal 1 à 2 per maand (bij het broedvogelonderzoek toch al gauw 2 à 3 keer per week)
- 4) dit project kan makkelijker ingepast worden in het excursieprogramma zodat veel leden in aanraking komen met dit project, voorbeeld de herfsttrektellingen.
- 5) het losse waarnemingenstelsel van de N.V.W.C. zal optimaal gebruikt kunnen worden.

Het atlasproject voor Winter- en Trekvogels beoogt het volgende doel:

Het in kaart brengen van de verspreiding van de in het wild voorkomende vogels in Nederland.

Daarbij zijn 2 punten van belang:

- a) Het Tijdsaspect: hoe varieert de Nederlandse vogelbevolking in de loop van de seizoenen.
- b) Een ruimtelijk aspect: waar komen in Nederland in het wild levende vogels voor.

De verzamelde gegevens zullen verwerkt worden in een Atlas van de Nederlandse Winter- en Trekvogels. (De Atlas van Nederlandse Broedvogels verschijnt waarschijnlijk aan het eind van dit jaar).

Hoe gegevens verwerkt worden kunt u zien in fig. 1 waar het voorkomen van de regenwulp gedurende de maanden juli t/m september 1968-1976 is afgebeeld.

Bij de komende inventarisaties zal gebruikt worden gemaakt van topografische kaarten en waarnemingskaarten.

Een afbeelding van zo'n waarnemingskaart vindt u hierbij afgebeeld.

Kolommen: F) deze kolom wordt aangekruist wanneer een vogel uitsluitend overvliegend (trekkend) wordt waargenomen.

- maximaal 1 - 10 exx.
- maximaal 11 - 100 exx.
- ⊙ maximaal 101 - 1000 exx.
- ⊕ maximaal 1001 - 10000 exx.

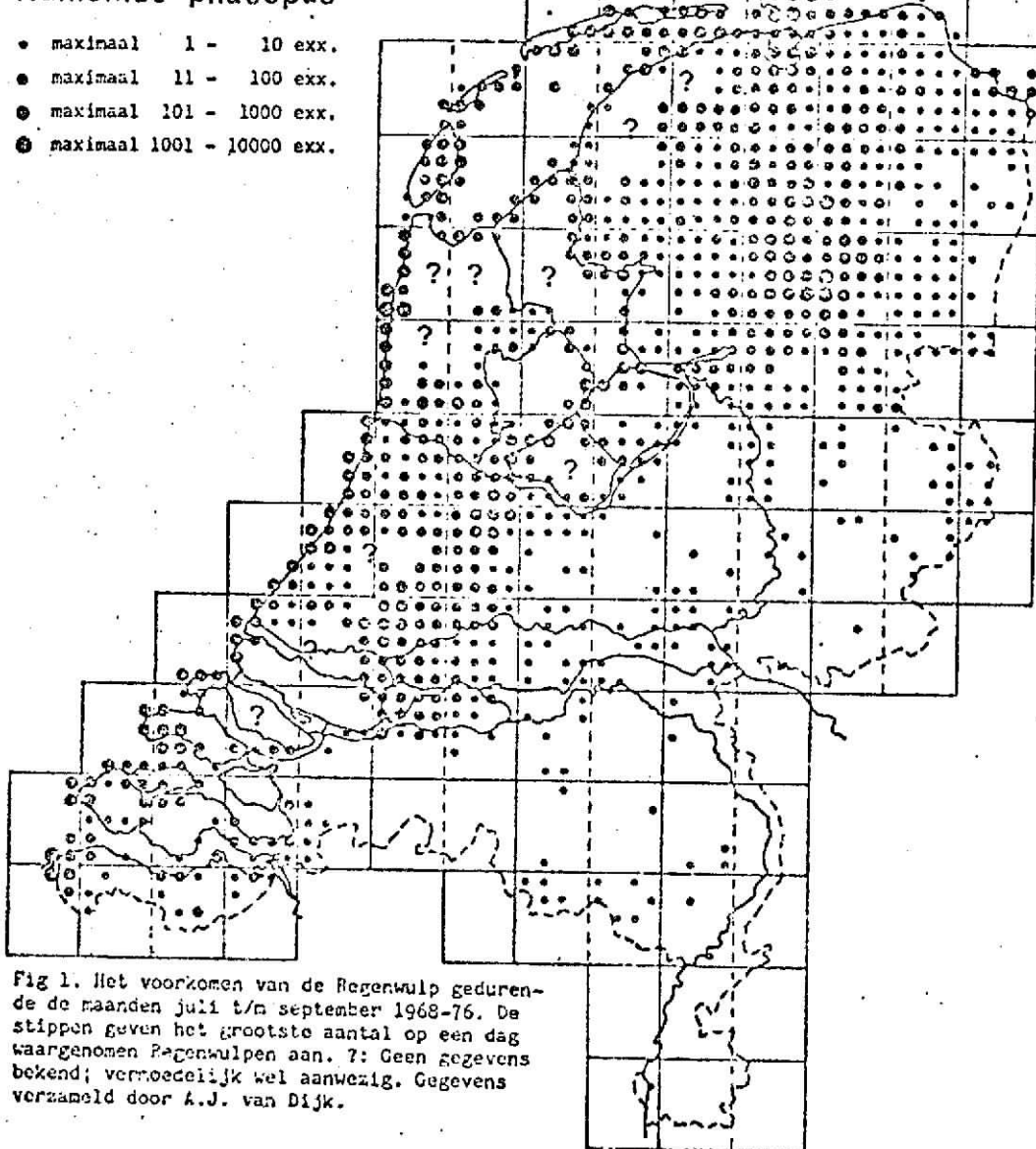


Fig 1. Het voorkomen van de Regenwulp gedurende de maanden juli t/m september 1968-76. De stippen geven het grootste aantal op een dag waargenomen Regenwulpen aan. ? : Geen gegevens bekend; vermoedelijk wel aanwezig. Gegevens verzameld door A.J. van Dijk.

G) deze kolom wordt in alle andere gevallen gebruikt, dus wanneer men een vogel op de grond of het water ziet zitten, wanneer hij aan het voedselzoeken is, eet, rust of slaapt.

Als kolom G aangekruist is hoeft F natuurlijk niet ingevuld te worden.

H) deze kolom wordt gebruikt voor het noteren van de aantallen (max. aantal ex. op één dag).

Men kan gebruik maken van verschillende codes, te weten:

- | | |
|--------------------|--------------------------|
| A) 1 | exemplaar |
| B) 2 - 10 | exemplaren |
| C) 11 - 100 | " |
| D) 101 - 1000 | " |
| E) 1000 - 10.000 | " |
| F) meer dan 10.000 | exemplaren van die soort |

Kolom H kan alleen ingevuld worden als kolom G aangekruist is.

	F	G	H		F	G	H		F	G	H		F	G	H		F	G	H					
oekeldui				GroteZeeeen				RosseGrutto				Bosuil				Roodborst				GroteGeleKw				
elchikker				Nonnetje				ZwarteRuite				Pansuil				Nachtegaal				GeleKwiksta				
laars				GroteZaagbe				Tureluur				Velduil				Blauwborst				ErgeisGelek				
lfdruiker				MiddelsteZ				Groenpootru				Nachtzwaluw				ZwarteRoods				Pastvogel				
oordeFuut				Wespendief				Witgatje				Gierzwaluw				GekraagdeR				Klapekster				
ot				RodeWouw				Bosruiter				IJsvogel				Paapje				GrouweKlaaw				
odhalsfuu				ZwarteWouw				Ceverloper				Hop				Roodborstta				Spreeuw				
scholver				Havik				Steenloper				Draaihals				Tapuit				Huismus				
uweReige				Sperwer				Watersnip				GroeneSpech				Beflijster				Ringmus				
pperreige				Buizerd				Bokje				ZwarteSpech				Mereel				Appelvink				
ak				Huigpootbul				Houtsnip				GroteBonteS				Kramsvogel				Groenling				
adaapje				BlauweKiekd				Orieteenstr				KleineSenSp				Kcprwiek				Putter				
rdomp				GrauweKiekd				KanoetStran				Kuiflesuwer				Zanglijster				Sijs				
evaar				BruineKiekd				KleineStran				Bocmeleuwer				Grotelijste				Kneu				
elaar				Visarend				TermincksSt				Veldleuwer				Cettiszange				Frater				
deZwaan				Slechvalk				PaarseStran				Strandleuw				Sprinkhaanr				Barmsijs				
ineZwaan				Boomvalk				BonteStrand				Boerenzwalu				Snor				EuropeseKan				
bbelzwa				Smelleken				Krombekstra				Huiszwaluw				GroteKareki				Goudvink				
uwedans				Torenvalk				Kemphaan-he				Oeverzwaluw				KleineKarek				Kruisbek				
gans				Kornoen				Kluut				Nielewaal				Bosrietzang				Vink				
tgans				Patrijs				GrauweFrank				Raaf				Rietzanger				Keep				
incRietg				Kwartel				KleineJager				ZwarteKraai				Spotvogel				GrauweGors				
zgans				Facant				Stermeeuw				BonteKraai				Zwartkop				Geelgors				
ndgans				Kraanvogel				Zilvermeuw				Roek				Tuinfluit				Ortolaan				
geend				Wateraal				KleineMante				Kauw				Grasmus				Rietgors				
deEend				Kwartelkonl				GroteMantel				Ekster				Braamsluipe				IJsgors				
ertaling				Porseleinho				Kokmeuw				Notenkraker				Fitis				Sneeuwzors				
tertalin				Waterhoen				Dwergeeuw				VlaanseGnai				Tjiftjaf								
lstaart				Meerkoet				ZwarteStern				Koolmees				Fluiter								
ent				Scholekster				Visdief				Plimpmees				Goudhaantje								
keend				Kievit				NoordseSter				ZwarteMees				Vuurgoudhaa								
beend				Zilverplevi				Dwergstern				Kuifmees				GrauweVlieg								
oneend				Goudplevier				GroteStern				Glanskop				BonteVliegv								
leend				Bontbekplev				Holenduif				Matkop				Mezzemus								
feend				KleinePlevi				Houtduif				Staatmees				Graspieper								
pereend				Strandplevi				Tortelduif				Baardmees				Duinpieper								
lduiker				Norinelplev				TurkseTorte				Boeklever				Soompieper								
neend				Regenwulp				Koekoek				Boorkruiper				Ceverpieper								
ereend				Wulp				Kerkuil				Waterspreew				WitteKwikst								
arteZeeen				Grutto				Steenuil				Winterkonin				Rouwkwiksta					Totaal			

Met het voorgaande hebben ondergetekenden u een klein idee willen geven hoe dit komende project in zijn werk gaat en wat de bedoeling is.

Dat wij geen volledig overzicht hebben kunnen geven ligt aan het feit dat wij nog niet beschikken over voldoende informatie omdat de Algemeen Coördinator dhr. Teixeira met vakantie is.

Daarom hebben wij besloten vrijdag 29 september een voorlichtingsavond/werkbespreking te beleggen in het Kempas, aanvang 19.30 uur. Het is van belang dat iedere belangstellende op deze avond komt. Wij zullen zorgen dat we op deze avond beschikken over alle informatie en spullen die nodig zijn voor het welslagen van dit project.

Wij hopen tevens dat niet alleen Culemborgers van de partij zullen zijn maar ook mensen uit Beusichem, Geldermalsen en andere plekken in deze omgeving.

Om een inzicht te krijgen van de hoeveelheid medewerkers waarop we kunnen rekenen (buiten de excursies om) graag even een telefoontje of berichtje naar een van de hierondervermelde personen. Bij voorbaat dank voor een ieder's medewerking.

Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27, Culemborg - tel. 03450 - 5095
 Kars Veling, Vivaldistraat 9, Culemborg - tel. 03450 - 3043

ATLAS PROJECT VOOR

WINTER - EN TREKVOGELS

Excursieverslag Spoorsloot Zeedijk

Met een groepje van 7 personen gingen we in het Trichtse veld planten inventariseren.

Daar zagen we o.a. : kruldistel, kattestaart en melganzenvoet.

Verderop in een sloot stonden oa. veenwortel, bloeiend pijlkruid en drijvend fonteinkruid. In de bermen vonden we haagwinde, rode klaver en klaproos.

Toen gingen we over de Rijksstraatweg terug alwaar meneer Kievit ons op een (bijna bezwijkend) hek fotografeerde.

Waarnemingen:

moeraswederik	Jacobskruiskruid	cichorei
weidekringzwam (paddestoel)	pijlkruid	kamille
kattestaart	harig wilgeroosje	smalle weegbree
grote lisdodde	wilgeroosje	glad walstroo
kruldistel	watergentiaan	echt walstroo
engelwortel	veenwortel	kraailook
moerasspirea	egelskop	veldlathyrus
moerasrolklaver	grote waterweegbree	slipbladige ooievaarsbek
paarse smeerwortel	krabbescheer	valeriaan
melganzenvoet	egelboterbloem	zuring
kleine wikke	drijvend fonteinkruid	meelblaadje
haagwinde	kompassla	agrmonie
zilverschoon	akkermelkdistel	pitrus
rode klaver	moerasandoorn	wilde peen
moerasvergeetmijniet	grote boterbloem	vlasleeuwebek
gele lis	zwanebloem	duizendblad
gele plomp	pastinaak	waterviolier
klaproos	klein hoefblad	

Heleen



Dotterbloem

15-30 cm. Voorjaar en in veel mindere mate najaar. Grote gele bloemen. Glanzende niervormige bladeren. Waterkant.

Ondanks de vakantieperiode heeft de milieuwergroep niet stilgezeten waarbij zo als altijd minder prettige dingen aan de orde kwamen. We zullen ook deze maal een kleine greep doen uit de activiteiten van de afgelopen maanden.

a) In de Hak-al van maart-april jl. schreven wij dat we bezwaar hadden gemaakt bij de Kroon tegen een besluit van de gemeenteraad om een verbod uit te vaardigen tegen het plaatsen van fietsen/bromfietsen op het stationsplein, uitgezonderd de daarvoor bestemde fietsklemmen. Wij vonden echter dat het aantal klemmen te weinig was gezien de aantallen mensen die op de fiets naar het station komen en de aantallen fietsen die op het stationsplein geplaatst werden.

Inmiddels werden er bij de reeds geplaatste klemmen bovenaan de traverse nog een honderdtal klemmen bijgeplaatst wat voor ons een reden was om ons beroepsschrift in te trekken. Gelukkig met de situatie zoals die er nu is bij het station zijn we nog niet helemaal, maar aan ons belangrijkste bezwaar is tegemoetgekomen.

b) Een minder prettige zaak is dat de laatste kerseboomgaard in de directe omgeving van Culemborg dreigt te verdwijnen in het kader van de ruilverkaveling. Omdat de boomgaard (lees: monument) niet rendabel is voor de toekomstige eigenaar zijn er weinig mogelijkheden om een ondergang te voorkomen. De weinige mogelijkheden voor de werkgroep om iets te doen zijn geprobeerd maar mochten niet baten.

De laatste mogelijkheid tot behoud is aankoop van de boomgaard door de huidige pachter. De pachter zal daarvoor moeten gaan onderhandelen met de toekomstige eigenaar. Het resultaat zullen we moeten afwachten.

c) Zoals iedereen weet is er in de loop der jaren een prachtige dijkvegetatie ontstaan die gerust uniek genoemd kan worden. Een deel van deze vegetatie lijkt om zeep te worden geholpen door een verhoogde maaiintensiviteit. Langs de Beusichemse dijk is een kort tijdsbestek diverse malen gemaaid, aan beide kanten van de dijk. Zelfs enkele meidoornbosjes zijn verdwenen. Het is duidelijk dat als deze maaimethode wordt doorgezet, binnen niet al te lange tijd (enkele jaren) de diversiteit aan vegetatie gereduceerd is tot een brandnetelvegetatie.

Of deze maaiactiviteiten onkunde is van Lek en Linge of dat het gebeurd met de bedoeling inderdaad de vegetatie om zeep te helpen is vooralsnog een vraag waarop wij het antwoord nog niet weten.

De in het afgelopen jaar plaatsgevonden grondstortingen langs de Beusichemse dijk (onderhoud) en deze verhoogde maaiactiviteiten geven ons wel een vermoeden. Is het om de milieugroeperingen straks bij de inspraakprocedure

rond de dijkverzwaring argumenten te onttrekken (de unieke dijkvegetatie) om bezwaar te maken?

Binnenkort hopen we het antwoord te weten als er misschien respons komt op onze brief waarin wij vragen waarom deze activiteiten plaats vinden en waarom er geen zodanig bermbeheer wordt toegepast dat de huidige vegetatie intact kan blijven.



Wilgenroosje
60-150 cm. Zomer. Paarsrode bloem. Trossen.
Smalle bladeren. Waterkant. Opvallend wit zaad-
pluis in najaar.

d) Door de werkgroep werd in augustus bezwaar gemaakt tegen het verlenen van een vergunning door Gedeputeerde Staten aan de Sidney b.v. voor een verdergaande ontgronding van de Redichemse Waard. Het probleem Redichemse Waard speelt al zolang de milieuwerkgroep bestaat en het einde lijkt nog niet in zicht.

De verleende vergunning behelst het graven van een nieuwe geul naar de Lek en het dichtstorten van de bestaande toegang. Ons hoofdargument om bezwaar te maken is dat de nieuwe geul dwars door een belangrijk deel van het rivierduin gaat. Iedereen zal intussen de belangrijkheid van het rivierduin wel kennen.

Wij zagen echter geen reden om bezwaar te maken tegen de vergunning om puin te storten in de plas teneinde de plas ondieper te maken (tot \pm 3 meter). Dit storten vindt plaats onder zulke strenge voorwaarden dat wij niet bang zijn voor buitensporigheden. Rijkswaterstaat heeft toezicht op het storten.

Voor zover ons bekend is zal er over het puin een laag klei of zand komen. Een van de redenen om ook geen bezwaar te maken is dat het ondieper worden van de plas ten goede komt aan het milieu. Op een diepte van \pm 3 meter is plantengroei mogelijk en de plas wordt ook aantrekkelijker voor bijv. duik-eenden als kuifeend en tafeleend.

Ons bezwaarschrift tegen het graven van een geul was aanleiding voor de projectmaatschappij Sanderse/Sidney b.v. om de milieuwerkgroep uit te nodigen voor een vergadering waarbij ook aanwezig waren het bestuur van de watersportvereniging, een vertegenwoordiger van Rijkswaterstaat en helaas niemand van de gemeente Culemborg die wel genodigd waren.

Het doel was duidelijk: de werkgroep bewegen het bezwaarschrift in te trekken. Verschillende aspecten van het probleem Redichemse waard kwamen naar voren. Natuurlijk kwam ons bezwaar aan de orde maar ook recreatieve belangen, milieubelangen, waterstaatkundige onderwerpen en de uiteindelijke inrichting van het gebied.

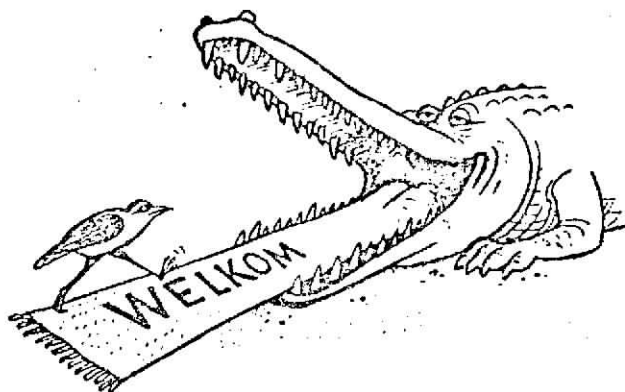
Of deze vergadering voor ons aanleiding is het bezwaarschrift in te trekken zal de komende weken besproken worden.

In ieder geval staat vast dat de aanwezigen meer begrip voor elkaars standpunten hebben gekregen en dat er naar alle waarschijnlijkheid een dialoog tussen de werkgroep en de projectmaatschappij is ontstaan die hopelijk het milieu uiteindelijk ten goede zal komen. Wij houden u over de Redichemse Waard in ieder geval op de hoogte.

e) Eind augustus heeft iedere ingezetene van Culemborg een krantje van de gemeente ontvangen over de inspraak betreffende het plan Coilberdingen.

Wij hopen dat niet alleen de milieuwerkgroep gebruik maakt van deze inspraak maar ook leden van de N.V.W.C. en andere belanghebbenden. Vooral de thema's landschap en milieu - voorzieningen zijn voor ons van belang.

Ook hier geldt "laat je inspraakstem niet verloren gaan".



Zo, dit was het dan weer voor deze keer. Zo als altijd is er weer voldoende werk voor de milieuwerkgroep.

Heb je belangstelling, vragen, mededelingen, inlichtingen enz. over vergaderingen, vreemde gebeurtenissen, activiteiten enz. neem dan contact op met -

Ton van Beek 03436 - 1687 of Betsy Wijnhoven 03450 - 5221.

Ja, u heeft het goed gelezen. Kars heeft ervaren wat brandende liefde is. Gezien z'n leeftijd is dat ook niet verwonderlijk. Hoe is dat in z'n werk gegaan. Nou het zit zo.

Op een dag kwam Kars, nogal opgewonden, bij mij aan de deur. Hij vroeg of ik even mee wilde gaan. Okée, dat was geen punt. Samen fietsten we op een buitenterrein van Culemborg. Opeens bracht Kars zijn ranke sportfiets tot stilstand. Hij wenkte me en vroeg me met enige trilling in zijn stem: "weet jij wat dat is?" Tussen het struweel zagen we haar staan. Scharlakenrood met het hoofd iets gebogen.

Toen ik naar Kars keek wist ik het meteen. Zachtjes zei ik tegen hem: "Ja Kars, dit is nu brandende liefde".

Zichtbaar onder de indruk bleef hij daar staan. Voorzichtig draaide ik m'n fiets om en ging naar huis. In de stralende zon bleef Kars genietend achter.

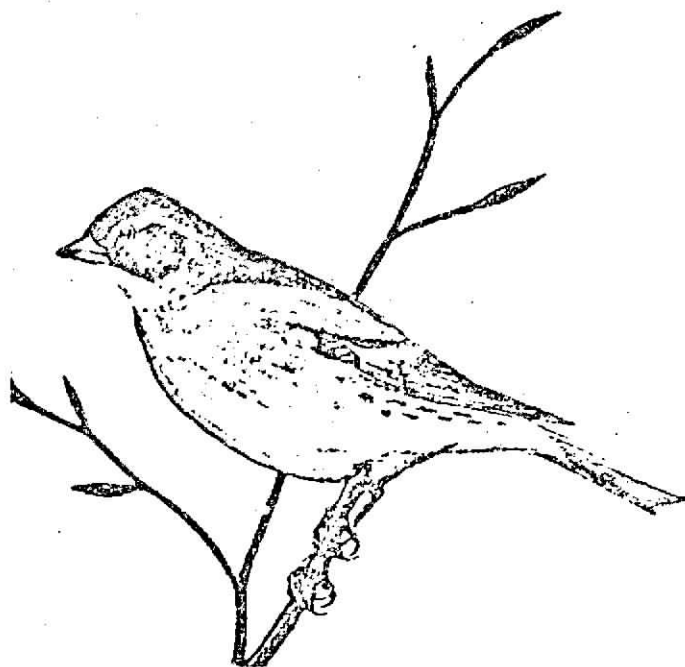
Gerard

Roep

Fringilla montifringilla



russula



Torenvalkensterfte

Dezer dagen verschenen diverse berichten in dagbladen waarin gemeld werd... dat er in Nederland onder de torenvalken veel sterfte is. Hoofdoorzaak: voedselgebrek, er zijn weinig muizen. In het broedseizoen was al gebleken dat er weinig muizen waren gezien de produktie van jonge torenvalken. Ook de bosuil schijnt volgens de berichten te lijden onder de lage muizenstand. Overigens is de lage muizenstand met de daaraan gekoppelde sterfte van torenvalken een normale zaak welke om de drie à vier jaar plaatsvindt. Ernstiger zijn echter de berichten dat de sterfte niet alleen door een lage muizenstand veroorzaakt wordt maar ook door chemische stoffen die gebruikt worden door kippenfokkerijen. De chemische stoffen komen terecht in de mest

welk op haar beurt gedropt wordt op weilanden en akkers. Torren die leven van de mest krijgen deze chemische stoffen binnen. Deze torren worden gegeten door torenvalken die door de weinige muizen aangewezen zijn op deze voedselbron. Door de opeenhoping van deze stoffen in de lichamen van de torenvalken zouden dezen daaraan ten gronde gaan.

Gelukkig zijn voor deze gang van zaken nog geen bewijzen aanwezig.

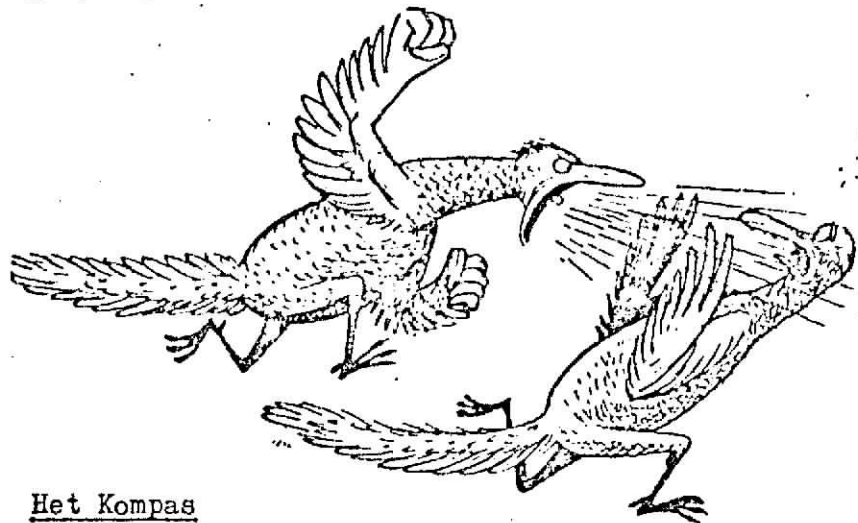
Voorlopig staat wel vast dat de oorzaak van de sterfte de muizenschaarste is en niet de bio-industrie.

Voor meer inzicht en onderzoek naar de sterfte is het van belang dat gevonden kadavers van torenvalken (en ook andere roofvogels) verzonden worden naar het Centraal Diergeneeskundig Instituut te Doorn, adres Rijksstraatweg 43.

Wie heeft er tijdens het plantenweekend van 1 tot 3 september een binnenvoering van een legerjas gevonden.

Inlichtingen gaarne naar:

Joost Woudstra
Ganssteeg 9
Beusichem
Tel. 03453 - 1424



Het Kompas

Vanaf vrijdag 22 september is Het Kompas op vrijdagavond weer geopend. Tot in oktober zijn er diverse activiteiten gepland. Ideeën voor zo'n avond zijn altijd van harte welkom en kunnen doorgegeven worden aan de redactie of ingebracht worden op de maandelijkse vergaderingen in het Kompas.

Bibliotheek: Vanaf 22 september kunnen ook weer boeken uit onze eigen bib. geleend worden. Het is overigens wel de bedoeling dat deze boeken en verslagen weer tijdig terugbezorgd worden omdat ieder lid de gelegenheid moet krijgen ze eens te bekijken en te lenen. Gezien de op het moment aanwezige boeken en verslagen in het Kompas bevinden zich heel wat exemplaren onder de leden.
(Kijk uw kasten nog eens na)

Zie voor programma Kompas het excursieprogramma achter in het blad en let vooral op de aanvangstijden.

Degenen die het Utrechts Nieuwsblad hebben hoeven dit verslag niet meer te lezen: op 17 juli stond er reeds een professioneel verslag van deze tocht in, compleet met foto.

De krant meldde echter dat we om zes uur vertrokken waren. Nou, vergeet het maar. Om zes uur was slechts de helft van het aantal dat zich had opgegeven aanwezig. Harry v.d. Warenburg ontpopte zich echter, met een grote glimlach op het gezicht, tot verwoede slaapkoppenwekker.

We vertrokken derhalve om half zeven. De tocht leverde ook nog moeilijkheden op. De pont voer nog niet en Johan de Kruif had een alternatief paadje langs het Amsterdam-Rijnkanaal uitgezocht. Op een gegeven moment hield het pad echter op en werden we noodgedwongen deelnemers aan een cross-country.

Enfin, negen uur kwamen we bij de boten aan, waar Gerard van Zuylen en de U.N. verslaggever al een uur op ons stonden te wachten. De tien excursiedeelnemers werden over de boten verdeeld en de tocht kon beginnen.

Het eerste dat opviel waren de grote hoeveelheden futen in het gebied. Veel futen hadden jongen en het was leuk om te zien hoe deze gevoerd werden.

Maar aangezien het wat de vogels betrof - de flora was erg mooi - in de eerste fase voornamelijk bij futen en visdiefjes bleef, werden we gauw baldadig. De roeispaan van Gerards boot werd gejat en er ontstonden hevige gevechten om hem terug te krijgen.

In het heetst van de strijd zag Berry Lucas echter een woudaapje neerstrijken. De roeispaan werd gauw teruggegeven en het woudaapje opgespoord. We konden hem prachtig zien zitten. Omdat hij steeds in een bepaald gebied heen en weer vloog vermoedden we dat er een nest zat. We vonden natuurlijk niets. In het prachtige plasseengebied zijn moterboten verboden. Ze voeren er echter bij bosjes rond. Er lagen dan ook vele losgeslagen plantenwortels van o.a. gele plomp. Gerards bemanning, belust op wraak, vond echter een mooie bestemming hiervoor. De plantenwortels werden fijngesneden en onze boot kreeg de volle laag. De stand was 1-1.



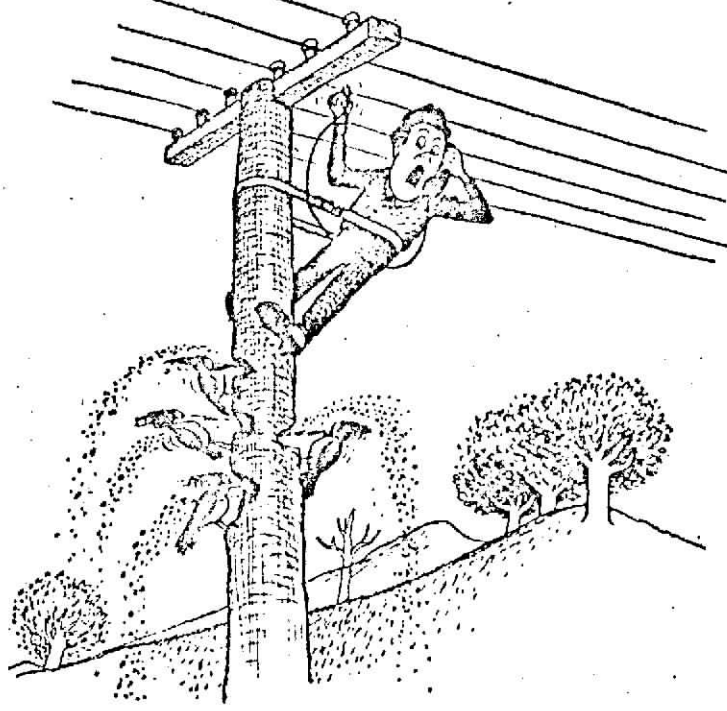
blauwe reiger

Al roeiend kwamen we in de buurt van het Bosje van Robinson, waar een paar bruine kiekendieven huizen. Zij werden ook waargenomen met twee juveniele exemplaren.

Op weg naar de thuishaven kregen we het nog aan de stok met enkele honden en zag Gerards boot nog een woudaapje, en nog wel in een drukke buurt, de zgn. Kalverstraat. Op de terugweg werd nog een snackbar rijk gemaakt en werd de besloten via Houten naar huis te rijden.

Al met al een geslaagde excursie, waarbij ongeveer 42 vogelsoorten werden waargenomen en de meesten hebben geleerd dat recht roeien moeilijk is.

Hans Hazenbosch



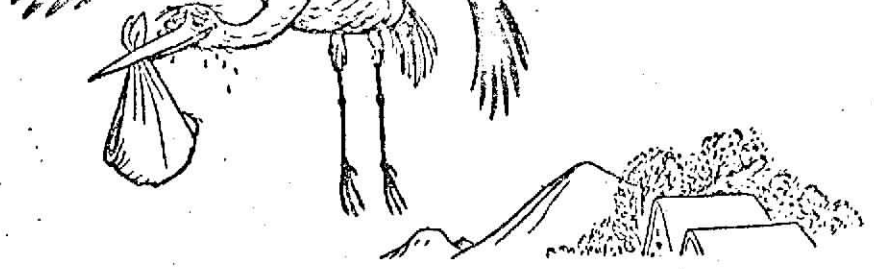
Interpretatie van een verslaggever

Naast het uitstekende verslag in het Utrechts Nieuwsblad van de excursie naar de Kievitsbuurt verscheen er (zelfs 2 maal) ook een verslagje in een andere krant dat helaas wel iets afweek van de werkelijkheid.....

GROEP VOGELWACHTERS NAAR RESER- VAAAT IN LOOSDRECHT

Een groepje leden van de Natuur en Vogelwacht Culemborg maakte een excursie met roeiboten in de natuurreservaten van de Loosdrechtse plassen. Er werd al vroeg in de morgen op de fiets vertrokken om ca. negen uur ter plaatse te arriveren en in de boten te stappen die al gereed lagen om het gezelschap rond te laten varen over de wijde plassen en vennen. Speciaal de zuidelijke Kievitsbuurt was het doel van de natuur en vogelwachtters. In deze gebieden zijn

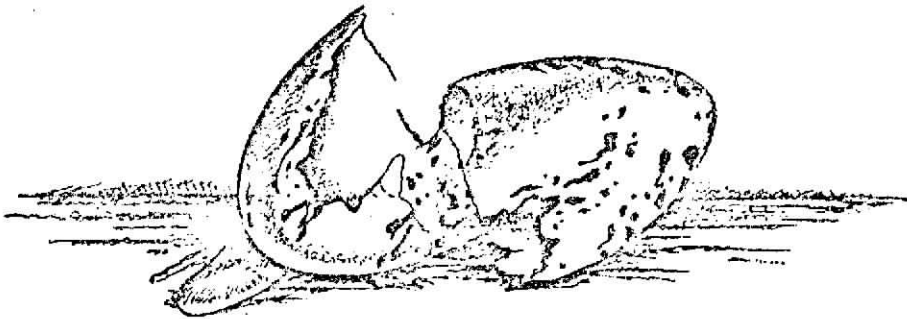
het vogelaapje en de kleine reigersoorten aanwezig. Het doel was de jeugd te laten kennis maken met de natuur en de ouderen gelegenheid te geven te inventariseren. Daarnaast vormden de aanwezige vogelsoorten een leuke ontspanning voor het gehele gezelschap. Er werden ongeveer 40 vogelsoorten waargenomen w.o. veel karakieten en fuuten die zelfs een massaal karakter hadden. Het geheel stond o.l.v. de heer G. v. Zuylen.



Wij hebben een zoon

Alex Christiaan

Riet en Chris Kalden
Goes, 21 augustus 1978
Adenauerstede 44-51



Riet en Chris, namens de redactie van harte gefeliciteerd met de geboorte van jullie zoon. Wij hopen dat hij voorspoedig zal opgroeien.

HAK - AL

Zoals U ziet is de vormgeving van het blad hetzelfde als het vorige nummer (nr. 7-8, juli-augustus), nml.staand. Nadat diverse reacties binnengekomen waren werd besloten de "staande" vorm te handhaven omdat dit prettiger te lezen is dan de "liggende" vorm.

Voor reacties betreffende vormgeving en inhoud blijven wij overigens altijd openstaan.

Redactieteam: Breun Jansen - Eikeboom 31 tel.4885

Harry en Jilles v.d. Warenburg - Triosingel 27
tel. 5095

**Maak zelf eens
een nestkastje**

De vos en de jacht

Bij het woord jacht raak je een teer, kritisch, punt bij de Stichting Kritisch Faunabeheer. Zeker op het vossensymposium. Want waarom wordt de vos eigenlijk bejaagd. Omdat hij tot het zgn. schadelijk wild (een kwalijke uitdrukking) behoort, overbrenger van hondsdolheid is en misschien wel het belangrijkste waarvoor hij bejaagd wordt, een aantrekkelijk dier voor de jager om op te jagen.

Naar schatting worden per jaar ongeveer 3000-5000 vossen geschoten. Dit beïnvloedt de stand van de vos schijnbaar niet zo erg want de vos schijnt eerder toe- als af te nemen.

Het is bij iedereen bekend dat een jager liever geen vos in zijn jachtgebied heeft. Want een vos pakt veel dieren die ook tot het jachtwild behoren. Denk maar aan patrijs, fazant en konijn.

Het is de vraag of de jacht op de vos een goede zaak is. De vos hoort thuis in het natuurlijk evenwicht en het is de vraag of de jacht op de vos niet tot gevolg heeft dat dit evenwicht verstoord wordt.

Dat de achteruitgang van veel grondbroeders het gevolg is van de predatiedruk van de vos zoals veel jagers beweren dient ook betwijfeld te worden. Menselijke activiteiten dienen met veel meer argwaan bekeken te worden.

De vos past zich aan aan zijn prooidieren en niet omgekeerd. De stand van de vos en andere predatoren en aaseters is afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid prooi en aas.

Om de vos sterk te vervolgen wegens hondsdolheid is ook een reden om sterk in twijfel te trekken zoals wij in het vorige blad vertelden. Wel is het beter om zwervers in de gaten te houden omdat zij vaker overbrengers zijn van hondsdolheid dan vossen met een vast gebied.

Ook de vormen van jacht op de vos zoals die toegepast worden zijn niet altijd even humaan. Enkele mooie voorbeelden worden genoemd in de jachtcursus van de K.N.J.V./P.B.N.A. uit 1975.

Enkele zinsneden willen we hier noemen:

"Voor een vakkundig jager en een prima wildschut zal het niet moeilijk zijn de vossenstand, zoal niet uit te roeien, dan toch zeer kort te houden."

"Onder de ogen van de mensen zal hij met het grootste gemak kippen en eenden stelen, maar hij schijnt een enorme neus te hebben voor een jachtgeweer".

"Ook op de klem is hij goed te vangen (sinds 1-1-1970 verboden). Vossen zijn verzot op luchtjes die wij mensen niet kunnen verdragen bv. rotte paling en rotte kat."

"Zijn er vossen die men niet uitgraven kan, dan kan men carbid in de wrangen gooien en alvorens de pijpen dicht te stoppen de carbid bewochten."

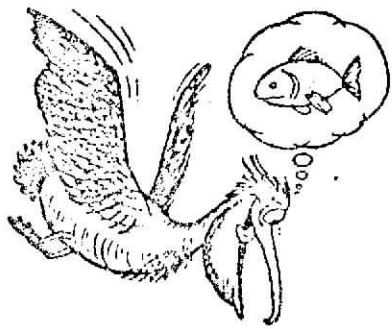
"Een opwindende jacht op Reintje is het uitjagen van hun bouwen door middel van vossenhondjes."

Dit soort methoden en ideeën over de jacht op de vos zijn redenen waarom Kritisch Faunabeheer en ook wij graag zien dat de jacht op de vos en ander zgn. schadelijk wild als ekster, kraai e.d. wordt stopgezet voor onbepaalde tijd om te onderzoeken wat de gevolgen hiervan zijn. Eventueel kan dan nog beslist worden of de jacht op de vos en andere "schadelijke dieren" heropend moet worden.

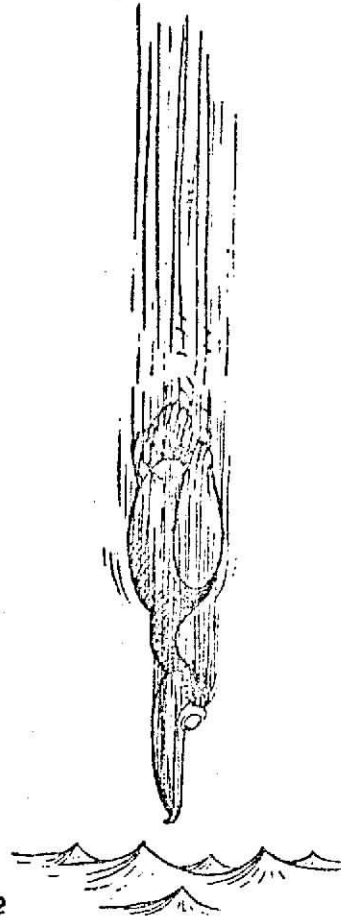
Voor ons staat vast dat ieder dier een functie heeft in de natuur en daarom zonder volledig inzicht van de functie van dat dier niet zondermeer eindeloos bejaagd mag worden.

Kritisch Faunabeheer heeft met dit vossensymposium hopelijk bereikt wat zij voor ogen had, namelijk een discussie rond de vos op gang brengen.

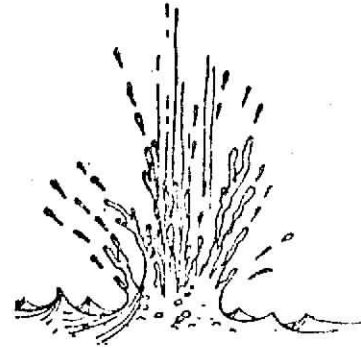
Harry en Jilles v.d. Warenburg.



1



2



3



4

Kampkist

Op de maandelijkse vergadering in "Het Kompas" van donderdag 17 augustus j.l. is er besloten, dat er een kampkist gaat komen.

Een kampkist is een hele grote houten kist met allerlei spullen erin zoals een gasstel, pannen, pollepels e.d., die we kunnen gebruiken op kampen waar geen fraai ingerichte keuken is.

B.v. het kampje naar de "Kampina", hier is alleen een kampschuur, voor pannen e.d. moeten we zelf zorgen.

Vader en zoon Rietvink gaan deze kist timmeren waarbij ze best hulp kunnen gebruiken, dus wie zin heeft

Jan Rietvink

Ereprijs 39

Culemborg, tel. 6407

Wat hoort er in een kampkist:

2 grote pannen of gammels van 20 à 30 liter inhoud
1 steelpan
1 kleine pan of litermaat
1 braadpan
1 of 2 koekepannen
vergiet - zeef
thee ei
koffiepot voor ± 20 personen
koffiefilter
pollepel - schuimspaan
pannekoekmes
garde
plank (brood en/of groenten)
groot mes - schillemes - blikopener (die het doet)
afwasbak - afwasborstel - vaatdoeken - dweil - stoffer en blik - emmer
gasstel, maar beter nog 2 industriebranders
aansluitpullen -reservegaslang- tang
E.H.B.O. - kist



Er is ons al spontaan aangeboden: een grote pan, pollepel, schuimspaan en een emmer, wie volgt.....

Misschien kan je zelf nog iets bedenken. Kijk allemaal in de schuur of op zolder, ook bij oma en opa en als het wat lijkt breng het dan bij.....

Han Jansen

Akkerwinde 10

Culemborg - tel. 5551

(ook als je informatie hebt kun je terecht bij Han)

KAMP Flevopolders

18 t/m 22 oktober 1978

In de herfstvakantie gaan we net als in 1975 weer een kamp houden in het kamphuis "de Schulp" van de Rijksdienst voor de IJselmeerpolders.

We zitten dan net in de top van de trektijd, en het wordt dan ook een echt vogelkamp.

Diegenen die een beetje bekend zijn weten hoe fantastisch de polders voor vogels en dus ook vogelaars zijn. We zullen nu geen lijst van zeldzaamheden maken die er allemaal te verwachten zijn, maar dat het mooi wordt is zeker. Het kamphuis zelf is ook erg gezellig. Het is verwarmd en er is ook een open haard (die ook aan mag)

Er kunnen en mogen maar 21 mensen mee, wie het eerst komt die het eerst maalt.

Wat moet je meenemen: Pitzak (slaapzak), bord, bestek, warme kleren + voldoende verschooning, wasspullen, tandenborstel, regenkleding, luchtbed of slaapmatje, laarzen, pennen en notitieboekje, vogelboek enals je die hebt een kijker. Spelletjes zijn onontbeerlijk evenals muziekinstrumenten (kaarten, schaken, kwartet, gitaar, blokfluit, dwarsfluit, piccolo, pauken, eerste viool, tweede viool enz.)

Vergeet je laarzen niet.....

Het vervoer zal voor het grootste deel per fiets gebeuren, zodat we in de polder allemaal onze eigen fiets hebben.

Eventueel kunnen er mensen met de trein naar Harderwijk en daar een fiets huren. Je moet er echter wel op rekenen dat de excursies door de polders ook een flink eind fietsen zijn.

De kosten worden per persoon (als er niet teveel treinreizigers zijn) ongeveer 30 gulden per persoon (+ voldoende zakgeld naar eigen inzicht)

Het fietsen in de polders en naar de polders valt trouwens erg mee, vraag maar aan diegenen die pas met de fietsexcursie naar de Flevopolder zijn meegeweest.

Lever voor uiterlijk zondag 24 september 12.00 uur bijgevoegde invulstrook in bij:

Berry Lucas, Händellaan 18, Culemborg of
Kars Veling, Vivaldistr. 9 Culemborg.

INVULSTROOK KAMP FLEVOPOLDER 18 t/m 22 oktober 1978

NAAM:

AANTAL PERSONEN:

ADRES + WOONPLAATS:

TELEFOONNUMMER:

LEEFTIJD:

VERVOER: Fiets/Trein-huurfiets

BIJZONDERHEDEN:

Iedereen die meegaat krijgt tijdig de nodige informatie toegezonden betreffende vertrektijden, aantal deelnemers enz.

UITERLIJK INLEVEREN VOOR 24 SEPTEMBER A.S. 12.00 uur.

DE FLEVOexcursie (per fiets)

Deze excursie was zeer geslaagd, mede dankzij het mooie weer. Iedereen kon bijna het meeste der tempo's bijhouden. De gebeurtenissen waren voor een zeer dichtertelijke geest onder de excursiegangers de inspiratie tot het schrijven van onderstaand gevoelig en toch zo mooie poëm. Het is door de bond van nederlandse dichters uitgeroepen tot meest veelbelovend gedicht, en is al eerder verschenen in de bundel "een lach en een traan uit een vogelaarsbestaan". (f 23,95 incl. B.T.W. bij elke door de NVSH erkende boekhandel.

De Flevo-excursie

We gingen op de fiets
en zagen dus eerst niets.
Tot in de flevopolder
- zoals staat in de folder-
ons alsmaar voor de ogen,
de kiekendieven vlogen.
Leo en Peter hadden hun dag,
want in hun tandemachterwiel zat een slag.
De appelgebak was lekker,
maar Heleens achterband was lekker.
Een purperreiger vloog uit het riet
en het gros van ons die zag hem niet.
De patatkraam verdiende beregoed
en Jan-Douwe viel bijna op z'n snoet,
toen een van ons hard remde.
We zagen een plas waar een dodaars zwemde.
Gerard won de eindsprint toen,
en kreeg van Cocky (die ons opwachtte) een lekkere hand.



purperreiger

Guido Motobécane

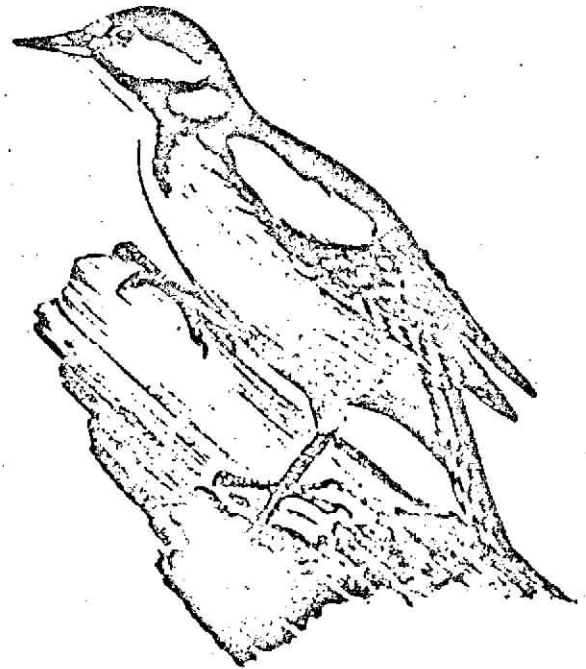
Greep uit de 59 waargenomen vogelsoorten:

roerdomp	groenpootruiter	putter
purperreiger	witgatje	zwarte stern
aalscholver	bontbekplevier	tapuit
winterta ling	goudplevier	gele kwikstaart
bruine kiek (25)	tafeleend	

Kars Veling

Grote konie specht

Dendrocopos major



Donderdag 21 september - 20.00 uur.

Maandelijkse vergadering in Het Kompas.

Vrijdag 22 september - 19.30 uur.

Openingsavond Kompas. Iedereen is weer welkom in Het Kompas.

Deze eerste avond staat in het teken van de gezelligheid, een klein kwisje, zang en muziek, koffie en chocolademelk. Afloop ongeveer 21.30 uur.

Vrijdag 29 september - 19.30 uur.

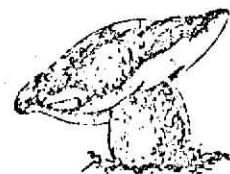
Voor diegenen die willen meewerken aan het Sovon-project "Het Atlasproject voor Winter- en Trekvogels" wordt er deze avond in het Kompas een eerste werk- en taakbespreking gehouden. Het is van belang dat iedereen komt. Zie voor meer informatie elders in dit blad.

Zaterdag 30 september - 8.30 uur.

O.l.v. de plantenwerkgroep wordt er een paddestoelenexcursie gehouden naar het Zoelense Bos. Elk jaar worden hier vele soorten gezien waaronder de bekende stuifzwammetjes. Vergeet niet een trommeltje mee te nemen voor de vlierbessen (vlierbessenjam en limonade) die omstreeks deze tijd rijp zijn voor consumptie.

Woensdag 4 oktober - 20.00 uur.

Vergadering milieuwerkgroep in Het Kompas.



bollet

Vrijdag 6 oktober - 20.00 uur.

Dia-avond in Het Kompas verzorgd door Leo van de Kooy. Hij zal ons veel recente dia's tonen waaronder die gemaakt tijdens de laatste kampen. Iedereen die in het bezit is van dia's gemaakt tijdens de vakantie, excursies enz. zal ook in de gelegenheid worden gesteld om zijn/haar kunstgrepen te vertonen. Voor koffie e.d. wordt gezorgd. Afloop ongeveer 22.00 uur.

Zaterdag 7 en Zondag 8 oktober - 7.00 uur.

In het kader van het Sovon-project worden op diverse plaatsen o.a. langs de Lek herfsttrektellingen gehouden. Gezien de waarnemingen van voorgaande jaren een must voor iedere vogelaar. (Zie voor meer informatie betreffende Sovon-project elders in het blad).

Het geheel staat o.l.v. Kars Veling en Harry v.d. Warenburg.

Vrijdag 13 oktober - 19.30 uur.

Spelletjesavond in Het Kompas o.l.v. Han Jansen en Gerard van Zuylen. Verschillende kampspelletjes zullen gespeeld worden. Tevens is het de bedoeling dat iedereen zelf een of ander spel meeneemt.

Er zal voor choc. en koek gezorgd worden. Afloop ongeveer 21.30 uur.

Zaterdag 14 oktober - 8.30 uur.

Paddestoelenexcursie naar de Kaapse Bossen bij Doorn. Niet alleen voor paddestoelenliefhebbers, maar ook zeer zeker voor vogelaars een aantrekkelijk gebied. Leo v.d. Kooy zal deze excursie leiden.

Woensdag 18 oktober - zondag 22 oktober.

Kamp Flevopolder. (Voor verdere bijzonderheden zie apart inlegvel in het blad of mededeling in het blad).

Donderdag 26 oktober - 20.00 uur.

I.v.m. het kamp naar de Flevopolder wordt de maandelijkse vergadering in het Kompas niet op 19 oktober maar op 26 oktober gehouden.

Zaterdag 28 oktober en Zondag 29 oktober - 7.00 uur.

Herfsttrektellingen o.l.v. Kars Veling en Harry v.d. Warenburg.

Zie ook 7 en 8 oktober.

Vertrekpunt excursies: Postkantoor nabij Het Jach.

